

Ірина ХОМЕНКО

ЛОГІКА

ПІДРУЧНИК
ДЛЯ ВИЩИХ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Київ
Абрис
2004

ОСНОВНІ ВІДОМОСТІ

Цілі вивчення логіки

Головна мета запропонованого підручника полягає у розвитку та вдосконаленні у студентів практичних навичок логічно правильно міркувати, критично мислити.

У результаті успішного засвоєння теоретичного матеріалу та відпрацювання його на практиці студент зможе:

- виявляти головні поняття у тексті, з'ясувати їхню структуру, встановлювати відношення між ними;
- логічно правильно поділяти, класифікувати, визначати поняття;
- знаходити помилки у поділах, класифікаціях, визначеннях, критикувати їх і не припускати їх у своїх міркуваннях;
- виявляти логічну структуру висловлювань і на підставі цього витлумачувати їх;
- міркувати відповідно до законів логіки; знаходити помилки в текстах і міркуваннях інших людей, пов'язані з їх порушенням;
- аналізувати ситуації "запитання — відповідь", логічно коректно задавати запитання й давати відповіді на них;
- виявляти міркування, вихідні положення та наслідки, що містяться у тексті;
- робити раціональні висновки з наявної інформації відповідно до правил та законів логіки;
- логічно грамотно будувати свої міркування й знаходити помилки у міркуваннях інших;
- конструювати коректну аргументацію;
- переконливо критикувати аргументацію опонента, уникати типових помилок в аргументації та критиці;
- розпізнавати логічні прийоми маніпулювання співрозмовником і протистояти ним.

Крім того, знання логіки може значно допомогти майбутньому фахівцю:

- аналізувати професійну термінологію;
- витлумачувати різноманітні професійні тексти; знаходити в них протиріччя; з'ясувати, чи впливає певне положення з інших, чи є новий текст доповненням або запереченням попереднього тощо;
- на високому рівні проводити різноманітні суперечки: наукові дискусії, ділові зустрічі, ділові переговори; обстоювати власну думку та критикувати думку супротивника; швидко знаходити логічні помилки у ході спілкування;
- застосовувати методи логіки для дослідження наукових проблем у своїй професійній сфері.

Особливості вивчення курсу логіки

Перша особливість полягає в тому, що вивчення логіки потребує зосередження та систематичного підходу. Всі розділи підручника є взаємопов'язаними. Не можна зрозуміти наступну тему, не засвоївши попередньої. Вивчення логіки потребує часу та певних зусиль. Як сказав мудрець: "У водах логіки не слід плавати з піднятими вітрилами".

Друга особливість полягає в тому, що засвоєння теоретичного матеріалу з логіки ще не означає, що людина зможе застосовувати його на практиці. Знайти вихід з цієї ситуації можна, поєднавши теорію з розв'язанням практичних завдань. У зв'язку з цим після вивчення тієї чи тієї теми рекомендовано виконати відповідні практичні завдання, а також якомога частіше свідомо застосовувати набуті логічні навички у повсякденному житті, при написанні контрольних та курсових робіт, засвоєнні матеріалу професійних дисциплін, у дискусіях, суперечках тощо. Лише за цих умов людина зможе навчитися логічно мислити, не припускаючи елементарних логічних помилок у своїх міркуваннях і розпізнаючи їх у міркуваннях інших людей.

ВСТУП

Цілі вивчення логіки

Головна мета запропонованого підручника полягає у розвитку та вдосконаленні у студентів практичних навичок логічно правильно міркувати, критично мислити.

У результаті успішного засвоєння теоретичного матеріалу та відпрацювання його на практиці студент зможе:

- виявляти головні поняття у тексті, з'ясувати їхню структуру, встановлювати відношення між ними;
- логічно правильно поділяти, класифікувати, визначати поняття;
- знаходити помилки у поділах, класифікаціях, визначеннях, критикувати їх і не припускати їх у своїх міркуваннях;
- виявляти логічну структуру висловлювань і на підставі цього витлумачувати їх;
- міркувати відповідно до законів логіки; знаходити помилки в текстах і міркуваннях інших людей, пов'язані з їх порушенням;
- аналізувати ситуації "запитання — відповідь", логічно коректно задавати запитання й давати відповіді на них;

виявляти міркування, вихідні положення та наслідки, що містяться у тексті;
робити раціональні висновки з наявної інформації відповідно до правил та законів логіки;
логічно грамотно будувати свої міркування й знаходити помилки у міркуваннях інших;
конструювати коректну аргументацію;
переконливо критикувати аргументацію опонента, уникати типових помилок в аргументації та критиці;
розпізнавати логічні прийоми маніпулювання співрозмовником і протистояти ним.

Крім того, знання логіки може значно допомогти майбутньому фахівцю:

аналізувати професійну термінологію;
витлумачувати різноманітні професійні тексти; знаходити в них протиріччя; з'ясувати, чи впливає певне положення з інших, чи є новий текст доповненням або запереченням попереднього тощо;
на високому рівні проводити різноманітні суперечки: наукові дискусії, ділові зустрічі, ділові переговори; обстоювати власну думку та критикувати думку супротивника; швидко знаходити логічні помилки у ході спілкування;
застосовувати методи логіки для дослідження наукових проблем у своїй професійній сфері.

Особливості вивчення курсу логіки

Перша особливість полягає в тому, що вивчення логіки потребує зосередження та систематичного підходу. Всі розділи підручника є взаємопов'язаними. Не можна зрозуміти наступну тему, не засвоївши попередньої. Вивчення логіки потребує часу та певних зусиль. Як сказав мудрець: "У водах логіки не слід плавати з піднятими вітрилами".

Друга особливість полягає в тому, що засвоєння теоретичного матеріалу з логіки ще не означає, що людина зможе застосовувати його на практиці. Знайти вихід з цієї ситуації можна, поєднавши теорію з розв'язанням практичних завдань. У зв'язку з цим після вивчення тієї чи тієї теми рекомендовано виконати відповідні практичні завдання, а також якомога частіше свідомо застосовувати набуті логічні навички у повсякденному житті, при написанні контрольних та курсових робіт, засвоєнні матеріалу професійних дисциплін, у дискусіях, суперечках тощо. Лише за цих умов людина зможе навчитися логічно мислити, не припускаючися елементарних логічних помилок у своїх міркуваннях і розпізнаючи їх у міркуваннях інших людей.

